

עידן

דע אר
אלקן אכד
ועבדהו

פטרון מערכת דעהו:

נתנדב לע"נ הרה"ח זאב ב"ר משה ע"ה
זו' האה"ח מרת פעריל ב"ר טובי' ע"ה

גליון ככו - פרשת אמור - שנת תשפ"ג

גליון מיוחד
לל"ג בעומר

גליון מיוחד לבחורי חמד • ערוכים מתוך משנתו של כ"ק מרן רבינו שליט"א

משנת החסידות

ביאורים ויסודות מורחבים בתורת מרן הבעש"ט ותלמידיו זיע"א

מסיבת לחיים ליל ל"ג בעומר
(שנת תשס"ט)

מסילת המועד

שיעורי השקפה ומוסר בדרך החסידות

אור צדיקים ישמח:

ניצוץ
מתוך ה'שמחה'
שלעתיד לבא

עמוד ה'

ממנו תצא

תורה
אדוננו בר
יוחאי:

התגלות
הקשר שבין
כלל ישראל
לדודה ע"י
התורה - ביום
ל"ג בעומר

א. סיני סיני לו נקרא: ל"ג בעומר הכנה ליום מתן תורה

ל"ג בעומר הוא מועד התגלות סודות התורה, הכנה למתן תורה שבחג השבועות | במתן תורה נעשה יהוד פנימי ונעלם מאד בין כנס"י להקב"ה שאינו מובן בשכל הטבעי | הזמן שנתגלה חלק ה'נסתר' שבתורה מקושר ביותר ל'יום חתונתו' | מתן תורה הוא דוגמת נישואין היחוד וקשר פנימי בין איש לאשה | רוח שטות של סוטה מתנגדת לקשר הנפלא הזה

ב. נאזרת בגבורה: התגברות כח הקדושה בהמתקת הדינים בל"ג בעומר

לבן הארמי התגבר על היחוד של יעקב ולאח כיון שהוא נפלא ונעלם | הפעם אודה את ה" - גם על כל הקשיים שהיו בתחילה | כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא היו גלגולי אנשי שבט שמעון, כי היו עדיין במדרגת 'שנואה אנכי' | התגברות הדינים נמעשה פעור ובתלמידי רבי עקיבא - מכח ה'רוח קנאה' של קרבן סוטה | התיקון לפגמים אלו נעשה ביום ל"ג בעומר, שבו מאיר הארה מהיחוד הפנימי של מתן תורה | השמחה למעלה מן הטבע בהילולת רשב"י - 'רוח שטות' של קדושה | הוד שבהוד' - להודות לה' גם על המצב של 'שנואה אנכי'

ג. מה טוב חלקו וחבלו: גדר של 'תורתו אומנותו' במשנתו של רשב"י

רשב"י סובר שאין לעסוק בענייני העולם, כי בפרנסת ת"ח אין ביטול תורה | תרומות ומעשרות הם מזונות בדרגת 'תורתו אומנותו' | שבט 'לוי' מתקנים את פגם 'שנואה אנכי' - מה שאין נראה היחוד בגלוי | עבודת ימי הספירה - לברר את התבואה שתהא בדרגת 'יום חתונתו' | רשב"י מלמד את הקשר הנפלא שבין קוב"ה וכנס"י, שלמעלה מטעם ודעת

א.

סיני סיני לו נקרא: יום ל"ג בעומר הכנה ליום מתן תורה

זמן גילוי חלק ה'נסתר' שבתורה מקושר ביותר ל'יום חתונתו' ויוצא מזה, שעיקר היחוד והקשר של מתן תורה תלוי בעניינים שלמעלה מהסבר והבנה, ובדברי תורה שהם בגדר 'סתר', שצריך להיות איש פנימי בכדי לעמוד עליהם. והנה זו היא דרגת חלק ה'נסתר' שבתורה, שאינו מובן ע"פ שכל הטבעי והגשמי, ולפי זה מובן היטב השייכות המיוחד של יום ל"ג בעומר, שהוא זמן גילוי סודות התורה, לענין יום חתונתו של חג השבועות, שבו נפעל קשר פנימי ונפלא זה שבין כנס"י לדודה. כי יום הילולת הרשב"י שמאיר בו חלק הסוד והפנימי של התורה, הוא התחלה והכנה לקראת היחוד הנעלה הנפעל ביום מתן תורתנו.

'באהבתה תשגה תמיד' - כיון שהקשר הוא נפלא ונעלם מאד והנה מכיון שקשר הלזה הבא ע"י דברי תורה הוא ענין פנימי ונעלם מאד, והוא למעלה מכל שכל והסברה, ממילא נמשכות ממנו גם פעולות זרות ועניינים נעלמים הנעשים מכח קשר זה, אשר אי אפשר לבארם ע"פ השכל, אלא יוצאים הם ממקום שלמעלה מהסבר ודעת, ממקום שנאמר עליו (משלי ה, יט) 'באהבתה תשגה תמיד', כלומר שלפעמים מצוי שיעשה האדם דברי שגעון אשר אי אפשר להסבירם בשכל והחשבון, וזה בא כביטוי על גודל אהבה שאי אפשר למפרט בשפוטא. וכגון מה שהסמיכו בגמ' (עירובין נד:) לפסוק זה את דרכו של רבי אלעזר בן פדת שהיה יושב ועוסק בתורה בשוק התחתון של

טהרתם בהקרבת העומר מוכנים הם לקראת חג השבועות, לקבל בו את התורה מאת הקב"ה. ומבואר שכל סדר היחוד של מתן תורה הוא כדוגמת ענין נישואין וקשר בין אשה לבעלה.

יחוד כנס"י לדודה הוא באופן פנימי ונעלם מאד - 'דברי תורה בסתר'

והנה קשר זה שנעשה בין כלל ישראל להקב"ה בשעת קבלת התורה, הינו נעלם וסתום מאד, עד שאי אפשר להשיג אותו ולהבינו ע"י השכל הטבעי, כי אין בכח השכל החיצוני לעמוד על עומק התקשרות זו. וכמו כן מצינו שקבעו חז"ל את דברי תורה לענין של הסתר והעלם, וכמו שאמרו (סוכה מט:): על הפסוק 'חמוקי יריכך' (שה"ש ז, ב), 'למה נמשלו דברי תורה לירך, לומר לך מה ירך בסתר אף דברי תורה בסתר', וטעם הדבר הוא ע"פ האמור. כי את הקשר שנתהווה בשעת מתן תורה בין כנס"י לקוב"ה הוא טמיר ונעלם ולמעלה מכל הסבר חיצוני, וזה נטע הקב"ה בתוך דברי תורה, שהם יעמידו ויקיימו אותו לעולם, ועל כן גם הם מוגדרים כדבר של הסתר והעלמה שאי אפשר להבינו בשכל הטבעי.

בל"ג בעומר יש גילוי עצום של סודות התורה, וכהכנה לחג השבועות

הנה נודע שיום ל"ג בעומר, יום הילולת התנא האלוקי רשב"י, הוא זמן של גילוי סודות התורה, כמו שמצינו באיראדא שגילה רשב"י לפני הסתלקותו הרבה רזין דאורייתא, ובוודאי יש לזה שייכות לימי הספירה, המשמשים כהכנה דרבה לקראת חג השבועות, זמן מתן תורתנו. ויתר על כן, נודע מה שאיתא בספרים הק' שבל"ג בעומר מאיר כבר הארה מיום מתן תורתנו, הרי שיש לענין התגלות סודות התורה קשר מיוחד למתן תורה. ונבוא בעז"ה לבאר הענין בזה.

במתן תורה נעשה קשר ויחוד בין כנס"י להקב"ה - דוגמת נישואין איש ואשה

דהנה עומק ענין מתן תורה הוא קשר ויחוד נצחי, אשר כנסת ישראל מתקשרים להקב"ה ע"י התורה. והוא כדוגמת הקשר הנעשה בין אשה לבעלה בשעת הנישואין, וכמו שאמרו חז"ל (תענית כו:): 'ביום חתונתו זה מתן תורה', כי אכן 'מתן תורה' הוא כענין חתונה ונישואין. וכמו כן איתא בזה"ק (רע"מ ח"ג צו. ראה עוד שם פקט). שכוונת קרבן העומר הבא מן השעורים היא כטעם מנחת סוטה הבאה ג"כ מן השעורים, כי גם העומר בא לבדוק את כנסת ישראל - כבדיקת סוטה לבעלה - אם טהורים הם להש"ת, ולא נטמאו בטומאת קליפת מצרים, ורק ע"י בירור

פטרון הגליון - אייר

מוה"ר חנן סיימאן הי"ו

זכות הפצת התורה יעמוד לו ולכל משפחתו

עיקר היחוד והקשר של מתן תורה תלוי בעניינים שלמעלה מהסבר והבנה, ובדברי תורה שהם בגדר 'סתר', שצריך להיות איש פנימי בכדי לעמוד עליהם. והנה זו היא דרגת חלק ה'נסתר' שבתורה, שאינו מובן ע"פ שכל הטבעי והגשמי, ולפי זה מובן היטב השייכות המיוחד של יום ל"ג בעומר, לענין יום חתונתו של חג השבועות

וכאשר מתגלה קשר עמוק זה שהוא למעלה מטעם ודעת, הרי זה גורם שמחה גדולה ועצומה באופן שלמעלה מן השכל, ע"ד רוח שטות הנ"ל. וזהו עניינו של יום ל"ג בעומר, שטעם השמחה ששמחים בו כלל ישראל בריבוי עצום אינו מובן בשכל כלל, והוא כענין שטות של קדושה. והיינו, כי המה מרגישים את הקשר הפנימי באופן של סוד

ציפורי, וסדינו מוטל בשוק העליון של ציפורי. ודבר זה לא שייך להבין ע"פ שכל הפשוט, כי לאיש החיצוני נראה זאת כשטות וכשיגעון, וכמו שהוא צדוקי דחוייה לרוב דקא מעיין בשמעתא וקא מבענן אצבעתיה דמא, ואמר ליה 'עמא פזיזא דקדמיתו פומיכו לאודניכו' (שבת פח.), כי אכן כלפי חוץ נראית התנהגות זאת כענין של פזיזות ושטות, ואי אפשר להבינו כלל. אלא כל זה נמשך מאהבה נעלמת ותשוקה נפלאה שלמעלה מכל טעם ושכל, הבא מגודל היחוד והקשר של 'יום חתונתו זה מתן תורה'.

גם כל נישואי איש ואשה הוא יחוד וקשר פנימי שלמעלה משכל ודעת

והנה כדרך שנתבאר בענין הקשר שבין כנס"י לדודה שנעשה בשעת מתן תורה, שקשר זה הוא למעלה מטעם ודעת, ובא ממקום פנימי ונעלם מאד, בחי' 'דברי תורה בסתר' כנ"ל, הכי נמי הוא בכל יחוד וזיווג שבין איש ואשה, שהקשר המתהווה ביניהם בשעת הנישואין, הוא מין קשר נפלא ועמוק, ששורשו נסתר ונעלם, ממקום קדוש ונשגב מאד שלמעלה מכל שכל והסברה.

ועל זה איתא בגמ' (כתובות יז.) שרב שמואל בר יצחק היה מרקד לפני חתן וכלה ועושה מעשי שטות כדי לשמחם, וכאשר נח נפשיה איפסיק עמודא דנהורא בין ידיה לכולי עלמא וכו', א"ר זירא האנייה ליה שטותיה לסבא, ופרש"י 'שטותיה - שהיה מתנהג כשטות'. והיינו כאמור, שרב שמואל בר יצחק היה שמה בשמחת חתן וכלה באופן שהיה נראה בעיני העולם כשטות, כי אכן כל הקשר הנעשה בשעת נישואין נובע ממקום שלמעלה מן השכל, ואינו מובן כלל לשכל הפשוט.

רוח שטות של סוטה - למעלה מן השכל, ומתגברת לקשר הנפלא בין איש ואשה

והנה לעומת הקשר והיחוד הלזה בין איש ואשה שבקדושה, ישנו יצר הרע של תאוות רעות הרוצה לאבד להפסיד ולהפסיק את הקשר הנפלא הזה, כלשון חז"ל שאין אדם עובר עבירה אלא א"כ נכנס בו רוח שטות' (סוטה ג.). כי כל הריצה לזכות בענין נעלה שלמעלה מן השכל - בענייני שטות של קדושה, מתגברת לעומתו רוח שטות ממש המבקשת לבלבלו ולעכב הדרך

ב.

נאזרת בגבורה: התגברות כח הקדושה בהמתקת הדינים בל"ג בעומר

יחוד יעקב עם לאה הוא זיווג נעלם, וע"ז התגברה קליפת לבן הארמי

והנה מצינו דוגמא לקשר נפלא זה שבין הקב"ה וכנסת ישראל, בענין היחוד והזיווג של יעקב אבינו ולא. כי נודע ש'לאה' מורה על עלמא דאתכסיא, מקום שלמעלה מהבנת השכל הטבעי והחיצוני, וכאשר נעשה יחוד בין יעקב ולאה, הרי זה מורה על קשר נעלם שבין איש ואשה הנעשה בשעת נישואין.

וכפי שנתבאר שכנגד קשר עמוק זה ישנם התגברות הקליפות והחיצונים הרוצים לעכב בעד יחוד נפלא זה, הכי נמי השתירה אז קליפת לבן הארמי שלא להניח לקשר נעלם זה להיות, ורצה לבלבל את כל ענין הזיווג של יעקב והאמהות, שהם יהודים נעלים ונעלמים. ומהאי טעמא היתה לאה מתחילה שנואה אצל יעקב, ולא נתגלתה אז עדיין ההתקשרות ביניהם כראוי, כי כיון שהוא אכן קשר נעלם מאד, צריכים מקודם לשבר ולהמתיק את אחיות החיצונים העומדים לנגדה, ורק אח"כ שייך שיתהווה יחוד נפלא זה בדרגת שלימותו.

שלימות הקשר נעשה כשנוגד יהודה

והנה גמר בירור הקשר והיחוד בין יעקב ולאה נעשה כשנוגד יהודה, אשר אז אמרה לאה 'הפעם אודה את ה' (בראשית כט, לה). כי מתחילה אצל לידת ראובן נאמר (שם פסוק לא) 'וירא ה' כי שנואה לאה', ולא קראה שמו ראובן מטעם 'כי ראה ה' בעיני' (פסוק לב), וכמו כן שמעון נקרא ע"ש 'כי שמע ה' כי שנואה אנכי' (פסוק לג). ובלידת לוי כבר התחיל הקשר הנכון, ועל כן נקרא שמו לוי כי 'עתה הפעם ילוח אישי אלי' (פסוק לד). כלומר שכבר נתברר עתה שלאה מקושרת אל יעקב, עד שכאשר נולד יהודה נשלם היחוד בשלימות, ואמרה 'הפעם אודה את ה'.

'הפעם אודה את ה' - גם על כל הקשיים שהיו בתחילה

המעלה שהיתה בלידת יהודה יותר ממה שנתגלה בלידת לוי היא, כי מה שאמרה לאה כשנוגד לוי 'עתה ילוח אישי אלי', היינו שראתה שמעתה ואילך ישתנה המצב לטובה, ומהיום והלאה יחזור הקשר להיות בשלימות, אבל עדיין לא עמדה על כך שגם מה שהיתה מתחילה שנואה אצל יעקב היה ג"כ לטובה. ורק כשנוגד יהודה אמרה 'הפעם אודה את ה'', והיינו לומר שבזאת הפעם אני מודה כבר גם על כל המצבים שלמפרע, כי כולם נתהפכו ונעשו לטובה.

והיינו שאז השיגה לאה, שדוקא הזמנים והמצבים הקשים שעברו עליה, משום שהתגברו הקליפות והס"א לעומתה שלא הניחו שיתגלה קשר גדול ונפלא זה, הם שגרמו שיתחזק ויעמיק הקשר יותר ויותר, כי היחוד של 'ילוח אישי אלי' הבא אחר 'כי ראה ה' בעיני' הוא יותר אמיץ וחזק, כיון שבא לאחר שבירת המסכים המעכבים בעדו, ומכח ההתגברות על המניעות שמנעו את היחוד. וע"ז אמרה 'הפעם אודה את ה' - על כל מה שעבר עלי. וזה כענין שלעתיד לבוא יודו גם על הפרורעניות והגלות, וכמו שנאמר (ישעיה יב, א) 'ואמרת ביום ההוא אודך ה' כי אנפת בי', כלומר שעתה הנני מודה על כל הצרות שעברתי עד הנה, כי כולם היו כדאי בשביל גודל הטובה והתוצאה הנפלאה שיצאה מכך.

כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא היו גלגולי אנשי שבט שמעון - שעסקו בדברי שטות

והנה נודע שכ"ד אלף תלמידי ר' עקיבא שמתו מפסח ועד עצרת, היו גלגוליהם של כ"ד אלף אנשי שבט שמעון שנפלו במגיפה על דבר פעור (גלגולי נשמות להרמ"ע אות כ'), מגלה עמוקות ואתחנן אופן (פח). וביאור השייכות ביניהם הוא, כי בחטא בעל פעור כתוב בתורה (כמדבר כה, א) 'וישב ישראל בשטים', ופרש"י חז"ל (סנהדרין קז.) שנתעסקו בדברי שטות, והיינו שהתגברה אז הרוח שטות של הטומאה לזנות אל בנות מואב, והתייצבה לבטל ולהפריע את הקשר הנפלא של הקדושה - יחוד כנס"י והקב"ה. ובני שבט שמעון - ששמו 'שמעון' מורה על הזמן והמצב של 'כי שנואה אנכי', שבו עדיין לא נתגלה היחוד והקשר כדבעי בין קוב"ה וישראל, וממילא יש מקום להתגברות הקליפות והס"א כנגדו, הם דייקא שנכשלו ביותר במקום זה.

מה שלא נהגו כבוד זה לזה - כי לכל אחד היה מוהלך העבודה שונה מזולתו

וכמו כן ענין הכ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא היינו ג"כ שלא עמדו על סוד היחוד הנעלם והנפלא שנתהווה בין קוב"ה וכנס"י בשעת מתן תורה. כי הטעם שמתו היה מפני שלא נהגו כבוד זה לזה (בימות סב.), ונודע שפנימיות עניינו הוא, שכל אחד מהם היה לו דרך מיוחד בעבודת השי"ת, והיה עובד את בוראו ע"פ האופן ומהלך העבודה משלו, ולא היה יכול להבין את דרך העבודה של זולתו, וע"כ לא היה כל אחד מחשיב ומכבד את השני כראוי.

בעדו, ודבר זה ילפינו שם מסוטה שנאמר בה 'כי תלשטו' שהוא כלשון 'תשטה', והוא ה'רוח שטות' של הסוטה העומדת להתגבר נגד הקשר הנעלה וה'רוח שטות' של קדושה.

'רוח קנאה' נמשכת מקשר העמוק של 'יום חתונתו', והיא מגרשת את ה'רוח שטות'

וכנגד רוח שטות זה של האשה, הבא ממקום שלמעלה מן השכל והדעת, מתעוררת אצל הבעל נ"ב 'רוח קנאה' לדחות את הקליפה והרוח שטות. והנה טבעה של רוח קנאה שהיא באה בסערת הלב ולא ביישוב הדעת, כי היא אכן למעלה מן השכל. ו'סערה' הוא מלשון 'שעורים', שזו ענין קרבן סוטה הבאה מן השעורים, ורוח סערה זה נמשכת מכח הקשר הפנימי והעמוק של יחוד הנישואין, והיא בודקת ומטהרת את הסוטה. וכמו כן בא קרבן העומר מן השעורים - בדוגמת מנחת סוטה כנ"ל, כדי לבדוק את כנס"י בעת צאתם ממצרים, אם נאמנים הם אל השי"ת, ואם מוכנים הם להתקשרות הנפלאה של 'יום חתונתו', שהוא קשר נעלה מאד הבא ממקום גנוז וסתר.

מצד הקשר הנעלם שבין קוב"ה וכנס"י שנתגלה בשעת מתן תורה, אין הבדל כלל בין כל דרכי העבודה

ודבר זה שלא יכלו תלמידי רבי עקיבא להבין ולעמוד על דרך העבודה של הזולת, ולא היו מכירים שבשרש הדברים כל הדרכים שוים הם, וכולם הולכים אל מקום אחד, הרי זה סימן מובהק שלא השיגו התלמידים האלו את עומק היחוד שנתגלה במעמד הר סיני. שהרי במתן תורה נאמר (שמות יט, ד) 'ויחן שם ישראל', ופרש"י חז"ל (רש"י שם בשם המכילתא) 'כאיש אחד בלב אחד', ודבר זה נמשך בוודאי מהגילוי הנורא של המעמד הנבחר, כי כאשר מתגלה עומק הקשר והיחוד הנפלא שבו מקושרים כנס"י להקב"ה, אזי אין נפק"מ אם פלוני יש לו דרך זו בעבודה, והשני עובד כפי המהלך שלו וכדומה, כי כלפי גודל מעלת קשר הנעלם הזה, אין הבדל כלל בין כל המהלכים והסגנונות בעבודת השי"ת, וכולם אין תופסים מקום וחשיבות לעומת עצם הדבקות הנשגבה של כלל ישראל עם הקב"ה, כי מצד הפנימיות מתאחדים כל הדרכים ב'רוח דאחד'. וא"כ מזה שלא נהגו תלמידי רבי עקיבא כבוד זה בזה, ולא עמדו על סוד האחדות שבין הדרכים, הרי זה ראייה שחסרה להם ההבנה בעומק פנימיות הקשר הזה של מתן תורה.

התגברות הדינים בחטא דפעור ובתלמידי רבי עקיבא - מכח ה'רוח קנאה' של קרבן סוטה

ועל כן, כמו שבמעשה דבעל פעור, כאשר התגברה בישראל ה'רוח שטות', אזי עברה עליהם רוח קנאה של הקב"ה - כמו קנאת בעל על אשתו, ונאחזו בהם דינים גדולים, עד שכמעט 'ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי' (כמדבר שם, יא), ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף. כמו כן היה אצל תלמידי רבי עקיבא, שעברה עליהם רוח קנאה זו, רוח הסערה של קרבן עומר השעורים הבודק את ישראל בימי הספירה כמנחת סוטה, וזה גרם שתהיה בהם אחיזה גדולה של דינים, עד שמתו כולם בימי העומר מפסח ועד עצרת.

התיקון לפגמים אלו נעשה ביום ל"ג בעומר, שבו מאיר הארץ מהיחוד הפנימי של מתן תורה

והתיקון לכך נעשה ביום ל"ג בעומר, שאז פסקו תלמידי רבי עקיבא מלמות (שו"ע או"ח סי' תצ"ג סי"ב), ונמצא שבאותו היום יש תיקון לחטא שגרם להם שימתו. כי כאמור לעיל, ישנה הארץ ביום הזה מהגילוי של זמן מתן תורתנו, שבו מתגלה הקשר הפנימי והנעלם שנתהווה בין כלל ישראל להקב"ה

בשעת מתן תורה, שזהו ענין ההתגלות של סודות התורה הנעשה ביום הילולא דרשב"י, וממילא ע"ז נמתקים כל החסאים והדינים שנעשו מכח ההסתר והעלמת יחוד נפלא זה.

השמחה בהילולת רשב"י הוא למעלה מכל גבולים - בבחי' רוח שטות' של קדושה

וכאשר מתגלה קשר עמוק זה שהוא למעלה מטעם ודעת, הרי זה גורם שמחה גדולה ועצומה באופן שלמעלה מן השכל, ע"ד רוח שטות הנ"ל. וזהו עניינו של יום ל"ג בעומר, שטעם השמחה ששמחים בו כלל ישראל בריבוי עצום אינו מובן בשכל כלל, והוא כענין שטות של קדושה. והיינו, כי המה מרגישים את הקשר הפנימי שיש להקב"ה עם כנס"י באופן של סוד שאי אפשר לבארו ולהבינו כלל, והוא למעלה מכל שכל והסברה, וכאשר מתגלה קשר יחוד נפלא זה, נובעת

מכך שמחה רבה ועצומה, אף שהשכל אינו מבין על מה ולמה.

הוד שבהוד' - כאשר זוכים להשיג קשר זה אזי מודים לה' גם על הזמנים שלא נתגלה הקשר

ובזה יבואר גם ענין תיקון ההוד הנעשה ביום הזה, שבו מתתקן מה שפגמנו בספירה 'הוד שבהוד'. שהרי נתבאר כי השם 'שמעון' מורה על מצב של שגגה וריחוק, ע"ד כי שנואה אנכי', והוא מורה על הזמן שעדיין לא נתגלה הקשר היחוד שבין קוב"ה וכנס"י. אולם בבוא יום הגדול הזה, שבו נתקנו פגמים האלו, הנה עתה כבר יכולים להודות להשי"ת גם על הזמנים שבהם עדיין לא נתגלה הקשר העמוק הזה, כי עכשיו משיגים שהיה כדאי לעבור את המצבים הקשים האלו, כי דוקא מתוך קשיים אלו נבנית התקרבות עמוקה ונעלית יותר להקב"ה, ורק מתוך ריבוי התגברות הקליפות שהתנגדו לעומת גילוי היחוד הזה, זכינו להשיג אותו כראוי. וזהו 'הוד שבהוד' - שהוא הודאה כפולה שבעתים, ע"ד

ג.

מה טוב חלקו וחבלו: גדר של 'תורתו אומנותו' במשנתו של רשב"י

שיטת רשב"י - שאין לעסוק בענייני העולם, רק להיות 'תורתו אומנותו'

בגמ' (ברכות לה:) הביאו דעת רשב"י שאמר 'אפשר אדם חורש בשעת חרישה, וזורע בשעת זריעה, וקוצר בשעת קצירה וכו', תורה מה תהא עליה, אלא האופן הנכון הוא שתהא מלאכתן של ישראל נעשית בידי אחרים, והם יעסקו רק בתורה. נמצא ששיטת רשב"י היא, שהארץ צריכה להוציא צמחה באופן שעדיין יוכל האדם לעסוק בתורה כדבעי, בדרגת 'תורתו אומנותו'. והביאור בכך בפשטות הוא, דתבואה כזו שצריך האדם להתייגע עליה, הרי אינה מנחת זמן ללמוד וכדומה, והרי זה סיבה שלא יוכל האדם לעסוק בתורה כראוי ולהיות תלמיד חכם.

דרגת הפרנסה של תלמידי חכמים הוא באופן שאין בה ביטול תורה

אמנם עומק הדברים הוא, שגיגה זו הנצרכת כדי להכין את התבואה שיהא ראוי לאכול, איננה 'סיבה' להיות עובדות ה' שקדמה לה. כי הנה הרבה מדרגות יש בשרוש מקורות הפרנסה ומונות האדם, ולא כולם באים ממקור נכון. כי ישנם מיני מונונות ששרשם בקודש הראויים לתלמידי חכמים, ומאידך יש מונונות שאין דרגתם נעלה כ"כ, ואין ביכולתם אלא להזין עמי הארץ וכדומה. ועל זה בא רשב"י לומר, שמונונות כאלו הבאים לפרנס את התלמיד חכם ש'תורתו אומנותו', הם כל כך רוחניים, עד שאין צריכים להשתדל עבורם בסיבות הטבע, ואין צריך לבטל תורה ולירד אל עולם הגשמי עבורם, כי תבואה זו הראויה להיות מוון לעוסקי התורה, היא מין תבואה אחרת הצומחת מהשנחה שכזו אשר אין צורך לירד עברה אל דרכי הטבע, וכענין לא ניתנה תורה אלא לאוכלי הפן' (מכילתא דרשב"י טו, ד). וכאשר אין הכנת המונונות גורמת ביטול תורה, אזי מוכח מזה שפרנסה זו אכן באה מהדרגה הנכונה המיוחדת לעם ישראל.

יחוד כלל ישראל וארץ ישראל הוא כזיווג איש ואשה

והנה נודע שהקשר והיחוד שבין ארץ ישראל לכלל ישראל, הוא בדוגמת זיווג איש ואשה. שהרי ילפינן קידושי אשה בגיירה שוה 'קיתה קיתה משדה עפרון' (קידושין ב.). ששם היה הקנין הראשון בארץ ישראל, הרי שירושת הארץ דומה לענין גינשא' איש ואשה. ועל כן סובר רשב"י, כי מאחר ששורש ענין החתונה והיחוד הוא 'ביום חתונתו זה מתן תורה', הכי נמי צריכים כל גידולי ותבואת הארץ להיות דומים אל מדרגה זו של מתן תורה, והיינו שהארץ צריכה להוציא צמחה באופן שתתנה אל דרגת 'תורתו אומנותו', ושלא תהא סתירה אל שורש היחוד והקשר שבין כנסת ישראל להקב"ה.

'הפעם אודה את ה', גם על הזמנים שעדיין היו בבחינת 'שמעון' - כי שנואה אנכי'. ועל כן הוא יומא דהילולא ויום שמחתו של התנא רבי שמעון, שמורה שעניינו של 'שמעון' הופך לשמחה והודאה רבה.

ודבר זה הוא הוראה גם לכל יחיד ויחיד, כאשר עוברים עליו זמנים ומצבים שמרגיש בעצמו את בחי' 'שנואה אנכי', ויש לו רדיפות עצומות מהסט"א וכת דיליה הרודפים אחריו ביותר, וממילא הוא חושב לעצמו שהוא מרוחק מאוד מהשי"ת, ואין לו שייכות כלל עם היחוד הפנימי והעמוק שבו דבוקים כלל ישראל בהקב"ה באופן נפלא שלמעלה מטעם ודעת. הנה עליו לידע נאמנה, כי אדרבה, דוקא מתוך קשיים והסתרות האלו נבנה קשר אמין וחזק בינו לבין קונו, ויבוא עוד יום שבו יזכה להשיג אותו על אמיתותו, ואזי יודה ה' בכל לבב, בבחי' 'הוד שבהוד', ויאמר 'אודך ה' כי אפתת בי, ישוב אפך ותנחמני, הנה א-ל ישועתי'.

ג.

את התרומות ומעשרות אצלו ואינו נותנן לכהן, נעשה בזה פגם בענין היחוד בין איש ואשתו, כי אין מתגלה שתבואתו מקושר עם בחי' 'יום חתונתו', וממילא מתעורר מזה ענין קגאת הבעל של פרשת סוטה.

עבודת ימי הספירה - לברר את התבואה שתהא בדרגת 'יום חתונתו'

וענין זה אכן משתייך לעבודת ימי הספירה. שהרי הקרבת העומר באה להתייר את התבואה החדשה, והוא תחילת ההכנה לחג השבועות. והיינו שבכל שנה קודם מתן תורה צריכים לברר את יבול הארץ, אם הוא אכן משתייך אל דרגת 'יום חתונתו', שהוא היחוד הנפלא הנעשה בזמן מתן תורתנו, ואם הוא עומד במדרגה זו לזון את הת"ח שתורתו אומנותו, שמונונותיהן אינם סתירה אל עמלם בתורה.

רשב"י מבין את הקשר הנפלא שבין קוב"ה וכנס"י, שלמעלה מטעם ודעת

ורבי שמעון בר יוחאי הוא הוא העומר כראוי על סוד קשר זה של 'יום חתונתו', שהוא דרגת העסק בתורה בבחי' 'תורתו אומנותו', והוא המכיר היטב ביחוד נעלה זה שנתאחדו כנס"י עם דודם ביום מתן תורתנו, שהוא מין קשר נפלא שלמעלה מכל שכל והסברה. ועל כך איתא שם בגמ' (ברכות לה:) 'הרבה עשו כר' שמעון ולא עלתה בידן', והיינו לומר שאכן מצד השכל הנגלה וע"פ חשבונות הפשוטים לא שייך לעשות כדברי רשב"י, להיות תורתו אומנותו ולא לעסוק כלל בעבודת הפרנסה ובענייני העולם, ואנשים רבים השתדלו בדבר ולא עלתה בידן.

גישת רשב"י לדברי תורה - באופן של 'באהבתה תשגה תמיד', בבחי' 'אהני ליה שטותיה'

אמנם דרגת רשב"י היא, שהוא משיג את הקשר העמוק הזה - שהוא אכן למעלה מטעם ודעת, בבחי' 'באהבתה תשגה תמיד', וממילא גם כל גישתו לעסק התורה הוא באופן של 'לפרוש ממנה איני יכול' (ע"פ שמו"ר פ"ג, א), אע"פ שאינו מובן כלל מצד השכל הפשוט, כי הוא מרגיש הטעם והמתקיות הנפלאה שבדברי תורה, ואת אש האהבה של 'יום חתונתו' שנתגלה בשעת מתן תורה, עד שאין ביכולתו כלל לפרוש מן התורה.

וזהו ענין הילולא דרשב"י, שהוא התגלות השמחה העצומה באופן שלמעלה מן השכל ולמעלה מכל גבול, הבא מהאהבה הנפלאה והקשר העמוק שבין כנס"י לקוב"ה, ומגודל כלות הנפש לזכות לגילוי סודות התורה המתגלה ביום הזה, ולשמוע קול ה' אלקינו ביום חתונתו - זה מתן תורה, וביום שמחת ליבנו - זה בנין בית המקדש בב"א.

נקודות:

ודבר זה הוא הוראה גם לכל יחיד ויחיד, כאשר עוברים עליו זמנים ומצבים שמרגיש בעצמו את בחי' 'שנואה אנכי', ויש לו רדיפות עצומות מהסט"א וכת דיליה הרודפים אחריו ביותר, וממילא הוא חושב לעצמו שהוא מרוחק מאוד מהשי"ת, ואין לו שייכות כלל עם היחוד הפנימי והעמוק שבו דבוקים כלל ישראל בהקב"ה באופן נפלא שלמעלה מטעם ודעת. הנה עליו לידע נאמנה, כי אדרבה, דוקא מתוך קשיים והסתרות האלו נבנה קשר אמין וחזק בינו לבין קונו, ויבוא עוד יום שבו יזכה להשיג אותו על אמיתותו, ואזי יודה ה' בכל לבב, בבחי' 'הוד שבהוד', ויאמר 'אודך ה' כי אפתת בי, ישוב אפך ותנחמני, הנה א-ל ישועתי'.

את התרומות ומעשרות אצלו ואינו נותנן לכהן, נעשה בזה פגם בענין היחוד בין איש ואשתו, כי אין מתגלה שתבואתו מקושר עם בחי' 'יום חתונתו', וממילא מתעורר מזה ענין קגאת הבעל של פרשת סוטה.

~

אמנם דרגת רשב"י היא, שהוא משיג את הקשר העמוק הזה - שהוא אכן למעלה מטעם ודעת, בבחי' 'באהבתה תשגה תמיד', וממילא גם כל גישתו לעסק התורה הוא באופן של 'לפרוש ממנה איני יכול', אע"פ שאינו מובן כלל מצד השכל הפשוט

א.

הכהונה נמשכת בטבע מאב לבן

אמור אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא עצמו (כא, א).

פי' רש"י 'אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים'.

יש לפרש בזה, כי הזהירות שצריכים הכהנים לשמור גם את הקטנים מן הטומאה, הוא לפי שהכהונה איננה מדרגה אשר הכהנים מגיעים אליה על ידי עבודה ויגיעה, אלא הוא דבר שהם נולדים עמו, שהרי הכהונה עוברת מאבות לבנים. ולכן גם כהן קטן הרי הוא כהן, שהרי הוא נולד בכשרות לאב כהן. ונמצא כי במה שמוזהרים גם על הקטנים להישמר מן הטומאה, מורים על כך שהכהונה עוברת באופן של ירושה טבעית מאב לבן.

והנה בעשרה מאמרות נברא העולם (אבות פי"ה מ"א), וידוע מה שכתבו בספח"ק כי זו היא דוקא מדרגת העולם הזה ובחי' מעשי בראשית שהם נבראו ב'מאמר', אבל ענין התורה הק' וכלל הנהגת התורה היא בחי' 'עשרת הדברות' שהם בחי' 'דיבור' דוקא, ובקיצור י"ל, בבואור החילוק בין 'מאמרות' ל'דברות', כי החילוק בין 'דיבור' ל'מאמר' הוא, כי ה'דיבור' אינו מתייחס לתוכן הדברים אלא לעצם הדיבור, כי יכולים לומר פלוני דיבר עם פלוני, ואין צריכים לומר מה דיברו. ואילו ה'מאמר' מתייחס לתוכן המאמר, כי אם אומרים פלוני אמר לפלוני או צריכים להוסיף מה שאמר לו. כי ענין ה'דיבור' בא עם גילוי של 'בעל הדיבור', ולכן אין עיקרו בתוכן הדיבורים, כי אם בעצם ההתקשרות של השומע עם המדבר, וזהו ענין התורה הק' המקשרת את כלל ישראל עם הקב"ה, באשר הקב"ה דיבר עמנו. ואילו ה'מאמר' בא כאשר בעל המאמר מסתתר, ואינו מוציא אלא גילוי של 'מאמר' המוכן ומושג מבלי לראות את בעל המאמר ולהכירו. וזהו ענין הבריאה, המיוסדת על העלם והסתר אור פני ה', ואין רואים את הבורא רק הבריאה שברא, ודו"ק.

ועל כל פנים הרי כי לשון 'דיבור' מורה על הנהגת התורה ולשון 'מאמר' מורה על הנהגת הטבע. ומאחר שהכהונה עוברת בהשתלשלות טבעית מאב לבן, לכן הרי היא נחשבת חלק מנהגת הטבע. ולכן כאשר התורה באה לומר להזהיר על הכהנים הקטנים, אשר זה הוא מפני היות הכהונה עוברת מאב לבן באופן טבעי כנ"ל, מפרשת זאת התורה בלשון של 'אמור ואמרת' שהוא 'אמירה' דוקא, כענין עשרה מאמרות שהם שורש כל הטבע. וזהו שמצינו בפניהם בן אלעזר בן אהרן הכהן, כאשר נתעלה להיות כהן וזכה לבירת כהונת עולם לו ולזרעו אחריו, הקדים הכתוב ואמר (במדבר כה, יב) לכן 'אמור וגו', כי דבר זה בא על ידי אמירה דוקא, שהיא ההמשכה של דברים בדרך הטבע אשר הם נמשכים מאב לבן.

ורוב תרי"ג המצוות ניתנו לנו אחר מתן תורה, ואכן הם פועלים ועובדים על דרך הנהגת התורה בבחי' 'דיבור'. אבל מצות מילה היא אחת מן המצוות שניתנו 'לפני הדיבור' (ויצאת ה), והיא נאמר שש אונכי על 'אמרתך' (תהלים קטו, שבת קל) כי היא בחי' 'מאמר', שכן נכתבה בראשית בראשית, ונחשבת חלק מסדר מעשי בראשית. כי אברהם אבינו וזכה בעבודתו ל'בריתו של אברהם אבינו' שהיא ברית קיימת לו ולזרעו אחריו, וממנו נוסד עם ישראל הנוגדים בטבע להיות חלק מן העם הנבחר. כי על ידי שזיכר אברהם אבינו את עצמו בתכלית השלימות, וזכה לברר את קדושת כלל ישראל בדרך הטבע, עד שמציאותם של כלל ישראל הוא חלק מן היצירה של מעשי בראשית. ולכן אמרו חז"ל (מדרים לא) כי הנודר מן הערלים מותר בערלי ישראל, ואילו הנודר מן המולים אסור אפילו בערלי ישראל. כי כל ישראל נחשבים למהולים בעצם, כי קדושה זו היא בחי' של טבע בכל איש ישראל. ולכן מצוה זו מכוונה 'אמרתך', כי היא חלק מן ה'מאמרות' של מעשי בראשית אצל כלל ישראל.

ב.

המתקת הדינים על ידי הכהנים

והכהן הגדול מאחיו (כא, ט).

א' בספח"ק כי הכהנים הם בחי' חסד, ולכן עניינם הוא להמתיק את הדינים. [וידוע ככוונת ל"ג בעומר, שהוא ענין המתקת דיני שם אלקי"ם באותיות הקודמים (אכדט"ם), אשר שם זה עה"כ הוא בגי' 'כהן']. ויש לומר בזה, כי הנה שם אלקי"ם מורה על דין תקיף יותר, ואילו שם אדני" הוא גם כן בחי' דין אבל הוא דין רפה יותר. ולפי זה יש לומר כי הכהנים הדייטים ממתקים את דיני שם אדני", ואילו הכהן הגדול הוא הממתיק את דיני שם אלקי"ם. וזהו שאמר הכתוב על הכהן גדול 'והכהן' בגי' 'אלקי"ם' כי הוא ממתיק את דיני שם 'אלקי"ם', ובוה הוא גדול 'מאחיו' שהוא בגי' 'אדני", כי אחיו הכהנים הדייטים ממתקים את דיני שם אדני". וב' פעמים 'כהן' עה"כ כנגד כהן הדייט וכהן גדול [ולכן נוסף הכולל, כי כהן סתם הוא כהן הדייט, וכהן עם תוספת א' הוא הכהן גדול]. הוא אכן בגי' 'אלקי"ם אדני", כי הם ממתקים את אלו הדינים.

ג.

מתנות עניים בחי' ימי בין המצרים

ובקצורכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקוצרך ולקט קצירך לא תלקט לעני ולגר תעזוב אתם אני ה' אלקיכם (כב, כ).

פי' רש"י 'אמר רבי אבדימי ברבי יוסף מה ראה הכתוב ליתנם באמצע הרגלים, פסח ועצרת מכאן וראש השנה ויום הכפורים וחג מכאן, ללמדך שכל הנותן לקט שכחה ופאה לעני כראוי, מעלין עליו כאילו בנה בית המקדש והקריב עליו קרבנותיו בתוכו'.

יש לומר בזה, כי אכן בתקופת השנה שהיא 'פסח ועצרת מכאן וראש השנה ויום הכיפורים וחג מכאן' היו צריכים להיות מועדים, שהרי אז ימי הם שבעה עשר בתמוז ותשעה באב, אשר היו שניהם צריכים להיות מועדים ורגלים גדולים [אשר לבן אמר אהרן הכהן על שבעה עשר בתמוז חג לה' מחר (שמות לב, ה), ועל תשעה באב נאמר קרא עלי מועד (איכה א, טו), כי אכן בשורשם הם צריכים להיות ימי חג ומועד]. וכידוע מספח"ק כי שלשת השבועות שבין י"ז בתמוז וט' באב הם כנגד ימי שלושת הרגלים, וכנגד הימים בין ראש השנה ושמיני עצרת, הרי שהם בשורשם ימי מועדים, וכך אכן יהיו לעתיד לבא.

אלא שכעת בזמן החורבן הם ימי אבלות, ובהם אנו מצטערים ומשתתפים בצער גלות השכינה הק'. ולכן בין כל המועדים אחר חג השבועות ולפני ראש השנה נזכר ענין מתנות העניים, שבוה אנו מרגישים בצערם של העניים ומשתתפים עמם, והוא ענין ימי בין המצרים שהם בחי' ההשתתפות בצערה של השכינה הק' בגלותה שהיא בחי' דלה ועניה.

והרי אמרו חז"ל (תענית ה) כי המתאבל על ירושלים וזכה ורואה במשמחתה שנאמר (ישעיה ס, ט) שישו אתה ממוש כל המתאבלים עליה. ולכן אמרו חז"ל כי מי שמביא מתנות עניים 'מעלין עליו כאילו בנה בית המקדש והקריב עליו קרבנותיו בתוכו', כי הוא בחי' מתאבל על ירושלים שזוכה ורואה בשמחתה.

ד.

קדושת כ"ב האותיות החוזרות אל הא'

והנאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן (כג, ט).

התיבות 'עמר ראשית קצירכם' הם בגי' אלף תרפ"א, שהוא מנין השם בן כ"ב אותיות (אנקת"ם פסת"ם ספספ"ם דינסת"ם) היוצא מפסוקי ברכת כהנים. והנה שם זה יש בו כ"ב אותיות והוא

בחי' כ"ב האותיות מא' עד ת', וידוע מהבעש"ט הק' זי"ע שצריכים להחזיר את כל האותיות אל הא'. והוא ענין 'והנאתם את עמר ראשית קצירכם אל הכהן', שכן 'עמר ראשית קצירכם' הוא ענין הכ"ב אותיות כנ"ל, ומביאים אותה 'אל הכהן' בגי' א' במילואו (אל"ף).

וענין זה נרמז גם במנין אלף תרפ"א הנ"ל בעצמו, כי תרפ"א הוא בגי' 'שמים ארץ' והוא ענין השמים והארץ שנבראו ע"י כ"ב האותיות [ע"פ הגמ' (ברכות נה.) 'אותיות שנבראו בהן שמים וארץ', וכידוע ענין א"ת השמים וא"ת הארץ (בראשית א, א), שהם האותיות מא' עד ת' שבהם נבראו השמים והארץ]. ונוסף עליהם 'אלף' שהוא בחי' 'אלף' רבתי, והוא ענין החזרת כל האותיות אל הא'. [וכידוע כי אחר סוף האותיות מתחילים 'אתון וברבין' באות א' רבתי, ולכן הא' רבתי מורה על כך שכל האותיות חוזרות ובאות אל הא'].

ה.

ע"י חטא המקושש נתברר פגמו של המגדף

ויצא בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי בתוך בני ישראל (כד, ט).

ברש"י מביא את שיטת רבי ברכיה כי מן הפרשה שלמעלה יצא זה, שלגלג על לחם הפנים, עיי"ש. עוד מובא ברש"י (כד, י) כי המגדף היה באותו פרק עם המקושש. ואמרו חז"ל (מנבא בתוס' ב"ב קטו: ד"ה אפילו) כי המקושש לשם שמים נתכוון, עיי"ש.

יש לפרש בזה על פי מה שידוע לנו בשם צדיקים זי"ע, כי יש רשעים המדמים את עצמם לצדיקים, ואין דבר זה טוב. ולפעמים העצה היא שמודמן לצדיק לעשות מעשה של 'עבירה לשמה', וכאשר הרשע מחקה אותו גם בזה, אז הוא נופל לגמרי. כי כל עוד שהיה עושה מצוות כמו הצדיק, היו יכולים לטעות בו. אבל כאשר הצדיק עושה דבר שאינו מצוה, בא הרשע ונכשל בו ועושה עבירה ממש, ועל ידי זה מתגלית רעתו, עכ"ל. ולפי זה יש לבאר, כי המקושש עשה עבירה לשם שמים, כדי להוציא ולגלות את רשעת המגדף, ואכן על ידי זה יצאה רשעותו אל הפועל עד שנהרג.

ויש לבאר קצת בזה, כי אכן היה חטאו של המקושש אותו ענין עם המגדף. שהרי א' בזה"ק (ה"ג קנ"ג) כי המקושש 'עצים' נכנס בחקירות בין 'עץ החיים' ועץ הדעת' שהם בחי' ז"א ומלכות, והתבונן מי מהם גדול יותר, והיה זה נחשב לו לקיצוץ בנטיעות. וענין חקירתו היא, כי בודאי שמדת המלכות לית לה מגרמה כלום, ואין היא אלא מקבלת מן המדות העליונות כידוע. אבל אחר שהיא מתבטלת ומקבלת מבחי' ז"א, יש בה בחי' של עליה עד למעלה ראש, עד שנהיית בבחי' אשת חיל עטרת בעלה (משלי יב, ד), והוא בחי' העליה של מדת המלכות בעת מוסף של שב"ק (שערי"ש שבת א ענין מוסף). ובוה הענין היה המקושש עוסק, ולכן היתה לו חקירה מי גדול ממי, כי רצה לגלות את גודל מעלת המלכות שיכול להיות לה עליה גדולה כזאת עד שיהקרו איה מקום כבודו למעלה מבחי' ז"א. ועל כן המקושש זה צלפחד שהיה לו רק בנות ולא בנים.

ומכאן חקירה זו בא המגדף ונכשל, כי הוא היה בן אשה ישראלית ואיש מצרי, הרי שהיה לו שייכות רק עם בחי' מלכות בלי ז"א, כי האיש הוא מרכבה לז"א והאשה למלכות, ובהיותו רק בן אשה שבקדושה לא היה לו שייכות לבחי' ז"א. ולכן כאשר הוא ראה את ענין לחם הפנים, שהוא ענין עליית המלכות בשעת מוסף שב"ק שהוא שעת חלוקת לחם הפנים, ראה הוא בזה רק את עליית המלכות למעלה ראש, ולא הבין שכל זה בא לה אף ורק על ידי התבטלותה וקבלתה מבחי' ז"א. וזה נחשב לו לגלוג על לחם הפנים, כי בזה עיוות את כל ענין לחם הפנים ועליית המלכות, שהרי בודאי כל עליות המלכות הם רק ע"י קבלתה מז"א. ונמצא כי ע"י חטאו של המקושש לשם שמים, בירר והוציא אל הפועל את רשעותו של המגדף, ועל ידי זה נתברר הרע מן הטוב.

אור צדיקים ישמח:

ניצוץ מתוך ה'שמחה' שלעתיד לבא

א. שמחה רבה: מכל הנבראים כולם רק אנו יכולים לעשות רצון ה'

השמחה המקיפה את כלל ישראל ביום ל"ג בעומר | שמחתו של כל אדם מישראל שהוא שש ושמה עם התורה והמצוות | מלבד כלל ישראל אין שום נברא בשום עולם שיש בידו לעשות נחת רוח לבורא ית"ש | אנחנו מאושרים שכן יש בכוחנו לעשות לו נח"ר | כל יהודי יש לו עם מה לשמוח | חשבון עבור בחור בישיבה | האיך אתה יכול להיות כפוי טובה כזה ולהיות בעצבות?

ב. שמחה גדולה: התורה הקדושה משמחת את לומדיה בכל מצב

טבע התורה לשמח את לומדיה | אפילו מי שאינו רוצה לשמוח - עצם הלימוד מביא לידי שמחה | תלמיד חכם יכול תמיד להתעלות מעל הצרות באמצעות לימוד התורה | גיהנום הוא הרגשה של אבדון | תלמיד חכם אינו נאבד בשום פנים | כל ההתחלות קשות - להתעקש עד שנעשה קל יותר

ג. שמחה עצומה: הסוף הטוב של העולם הזה - העוה"ב

השי"ת הוא מלך טוב ומטיב | הוא ברא את העולם עבור תכלית הטוב | כל כך טוב שאי אפשר לשער אותו ולתארו | כל הקשיים בסופו של דבר יסתיימו בטוב | השמחה כשתינוק נולד הוא משום שבסוף יהיה טוב | זוהי שמחה שגוברת על כל היסורים והקשיים | אדם שהוא אפיקורס יכול להשתגע מרוב צער

ד. שמחה עליונה: ההתרוממות של כלל ישראל עם האור של הילולא דרשב"י

הצדיקים חיים בעולם טמיר ונעלם | הם עוסקים ביחוד יחודים עליונים | השמחה של יחוד קוב"ה ושכינתיה היא שמחה שלא כדרך הטבע | שמחת הנישואין | כל יהודי משתתף בשמחה הזאת | לשאוף להגיע לדרגה זו

א.

שמחה רבה: מכל הנבראים כולם רק אנו יכולים לעשות רצון ה'

השמחה ביום ל"ג בעומר

הנה אחד הדברים העיקריים שאנו רואים בכלל ישראל ביום ל"ג בעומר, הוא הענין של 'שמחה'. ביום הזה יש בכלל ישראל מצב ומציאות של שמחה גדולה ונפלאה! ובפרט באתרא קדישא מירון; וכפי שכתב הרה"ק בעל בני יששכר (מאמרי חודש אייר מאמר ג אות ג): "נתאמת לנו מאנשי אמת אשר השמחה ביום הזה על ציון ר' שמעון בן יוחאי היא שלא כטבע דכתיב (משלי יג, ט) "אור צדיקים יִשְׂמַח". השמחה של ל"ג בעומר היא שמחה עליונה ומרוממת, 'שמחת הצדיקים'. ובאמת לא ניתן להשיג את מהותה של שמחה זו בשכל האנושי, אלא זו בחינה ע"ד שאחז"ל (סנהדרין ד): "אע"ג דאינהו לא חזי מזלייהו חזי", כל אחד ואחד מישראל מרגיש איזה הרגשה פנימית במעלת היום הגדול הזה, שמביאו לשוב ולשמוח בשמחה גדולה ועצומה - אע"פ שאינו יכול לבאר ולהסביר את מהותה של השמחה.

מחשבות של שמחה

ונדבר בזאת מעט אודות כלליות ענין השמחה, כמה מחשבות שאדם יכול להתבונן בהם - שיכניסוהו אל תוך מצב של שמחה. (ובאמת ישנם הרבה מחשבות ורעיונות שאדם יכול להתבונן בהם ולהגיע באמצעותם אל השמחה), ולאחר מכן נגיע לאיזה הבנה מועטת אודות השמחה של ל"ג בעומר שהרי היא 'שמחת הצדיקים', בחינה של 'אור צדיקים יִשְׂמַח'.

אף אחד אינו יכול לעשות שום נחת רוח להשי"ת מלבדניו

ראשית כל צריך כל אדם מישראל להתבונן בישוב הדעת: הנה הורידו אותנו לעולם הזה -

שהוא המקום היחידי בכל הבריאה - שבו אפשר לעשות נחת רוח להשי"ת! אפשר להסתובב בכל העולמות העליונים, ואפשר להרחיק נדוד עד כל הקצוות של הבריאה, 'עולם היצירה', 'עולם הבריאה' ו'עולם האצילות', אפשר להגיע עד 'לאדם קדמון', ו'לעולם המלבוש', אפשר אפילו להגיע ל'ממלא כל עלמין', ואל 'סובב כל עלמין', אבל בכל מצב ובכל מקום - אין שום מקום שבו יש אפשרות לעשות נחת רוח להשי"ת - מלבד במקום אחד: העולם הזה שבו אנו נמצאים!

האפשרות הזאת לא ניתנה לא ל'מלאכים' ולא ל'שרפים' ולא ל'חיות' ולא ל'אופנים', לאף אחד - מלבד לבני האדם החיים כאן בעולם הזה! ולא עוד אלא שכל העולמות העליונים נבראו רק לצורך העולם הזה! נו, האם יש דבר גדול יותר מזה? זה הרי האושר הגדול ביותר - שיש לנו אפשרות לעשות נחת רוח להבורא יתברך שמו! המצב שלנו הוא הרי מצב טוב ומעולה ביותר! אנו הרי אנשים מאושרים ביותר!

כל יהודי יש בו הרים וגבעות של שמחה

כפי הידוע, כששכב הגאון מוילנא זצ"ל על ערש דוי קודם הסתלקותו, בכה מאוד על כך שהוא נפרד מהעולם הזה. שאלוהו בני ביתו ותלמידיו: מדוע הוא בוכה? השיב הגאון ואמר: "חבל שאני עוזב עולם יקר כזה! כאן בעוה"ז אפשר בכמה פרוטות לקנות בגד של ציצית ולזכות לקיים רצון ה' ולעשות לו נחת רוח!". שמחה זו היא שמחה שכל יהודי - ללא הבדל באיזה מצב הוא - יכול לשמוח בו. מפני שכל יהודי מלא וגדוש במצוות ובמעשים טובים; וכמו שאמרנו חז"ל (עירובין ט).

אפילו פושעי ישראל מלאין מצוות כרימון", כל יהודי עושה נחת רוח לבורא ית"ש בכל עת ובכל שעה. ובפרט מי שזוכה לשבת באהלה של תורה במשך כל היום - בודאי צריך לשמוח שמחה גדולה ועצומה.

הבה ניקח דוגמא, בחור יושב בשעה עשר בלילה - ומעלה בדעתו באיזה מצב הוא נמצא כעת: הלא הבחור הזה השכים בבוקר והתפלל בכוונה, ואם הוא לא כיון כל כך בתפלתו, הרי הוא כבר הצטער על כך, הוא עשה תשובה וקיבל על עצמו שמכאן ואילך הוא יתאמץ יותר בכוונה בתפלה. לאחר מכן התיישב ללמוד, וכך במשך כל היום ישב ועסק בדברי תורה, הוא התאמץ להבין את דברי התוספות והרמב"ם. והרי בזמן הזה היה בידו לעשות דברים אחרים... אבל לא! הוא התייגע בתורה. וכך נמשך כל היום מלא בתורה. הלא מדובר כאן על אלפי אלפים של זכויות, כל רגע וכל תיבה של לימוד התורה שלמד - היא מצוה נוספת, ונמצא שזכה לקיים מצוות רבות עד אין שיעור.

במקום לחשוב על 'מכשולות' - תחשוב על 'מצוות'

הרי לא ניתן לתאר עד כמה בחור ישיבה צריך להיות מאושר ושמוח - כשהוא זוכה לסיים עוד יום של עבודת ה'. הרי הוא קיים היום כל כך הרבה מצוות, הוא הרי הספיק היום עולם ומלואו! זה ממש בגדר 'לא יאומן כי יסופר!' הוא חי בעולם נפלא ומרומם! אם בחור מתהלך ללא שמחה, צריך להוכיח אותו בתוכחה מגולה: "מדוע אינך בשמחה? הרי השי"ת העמיד אותך בעולם של אושר, האיך אתה יכול להיות כפוי טובה ולהתהלך

נקודות:

השמחה של ל"ג בעומר היא שמחה עליונה ומרוממת, 'שמחת הצדיקים'. ובאמת לא ניתן להשיג את מהותה של שמחה זו בשכל האנושי, אלא זו בחינה ע"ד שאחז"ל: "אע"ג דאינהו לא חזי מזלייהו חזי", כל אחד ואחד מישראל מרגיש איזה הרגשה פנימית במעלת היום הגדול הזה, שמביאו לשוב ולשמוח בשמחה גדולה ועצומה

אדם שעובר עליי איזה קושי בעולם הזה ונמשך כלפי מטה ונופל בעצבות, צריך לדעת עצה זו, תתחזק ותתחיל ללמוד גמרא, תתאמץ ללמוד דברי תורה, ואז 'פְּקוּדֵי ה' יִשְׁרָיִם מִשְׁמַחֵי לֵב!' התורה תחזק אותך ותכניס שמחה בליבך

מסופר בגמרא: "כי הוּוּ מַפְטְרֵי רבנן אמרי הכי עולמן תראה בחי"ך – כאשר תלמידי החכמים נפרדו זה מזה ביציאתם מבית המדרש, היו נוהגים לברך זה את זה בנוסח: 'עולמן תראה בחי"ך'. כלומר שתזכה לקנות ולטעום חלק מן ה'עולם הבא' – כבר כעת בעוודך חי בעולם הזה. ומבואר בדברי הגמ' שקיימת מציאות כזאת שאדם כבר ירגיש הרגשה של 'עולם הבא' כבר בעולם הזה

בעצבות? אתה נכשלת? נו, ובכן למה אתה חושב רק אודות המכשולות? וכי השי"ת העמיד אותך בעולם שיש רק מכשולות? הלא הוא העמיד אותך

ב.

שמחה גדולה: התורה הקדושה משמחת את לומדיה בכל מצב

הנכון, אפילו אם תתאמץ לא להיות שמח, השמחה תתגבר על כל רגשותיך ותכפה עליך להיות בשמחה!

התמדת התורה - דרך לצאת מכל היסורים

בכל מצב כאשר אדם מרגיש איזה הרגשה של עצבות בליבו והוא רוצה לשמח את עצמו ולצאת מן המצב הזה, הנה יש לו לכך עצה טובה והגונה: 'התמדת התורה' ו'דביקות בתורה'. אם הוא ישקיע את מוחו ולבו בלימוד התורה, אז אפילו אם הוא לא ירגיש את השמחה תיכף ומיד, אבל לאט לאט עם הזמן הוא יתחיל להרגיש יותר ויותר שמחה, ובסופו של דבר השמחה תכבוש את כל ההרגשות שלו. על הדבר הזה יכול להעיד כל תלמיד חכם שבעברו עליו צרות ויסורים, שכאשר היה דבק בתורה"ק - הוציאה אותו התורה מכל הצרות, וע"ז אמר דוד המלך ע"ה (תהלים קיט, צב) "לִלְוֵי תִרְתָּךְ שֶׁשְׁעֵי אֶזְרָאֲךָ יִבְעֲנֵי". **ברגע שהתלמיד חכם פותח את הגמרא - מיד הוא מרגיש את האור ואת האושר, והוא מרגיש ממש שהוא נושע מכל צרותיו.**

הגיהנום אינו מנצח את התלמיד חכם

אמרו חז"ל (בגיטין כז): "תלמידי חכמים אין אור של גיהנום שולטת בהם" - ובפשטות צריך להבין: הרי הגיהנום מזכך את האדם מכל עוונותיו, וא"כ אם תלמיד חכם אינו הולך לגיהנום, מה יהיה עם כל החטאים שחטא? האין יזדכך ת"ח מהם? אלא כן ביאר הענין הוא, שתלמיד חכם - אפילו אם הוא כן יכנס לגיהנום - מ"מ אש הגיהנום לא 'ישלוט' בו! הוא לא נכנע לאש של הגיהנום! מפני שעיקר עונש הגיהנום - הוא ההרגשת הציה וצלמוות שיש שם. גיהנום הוא מקום שבו מתברר החושך הגדול שנגרם ע"י עוונותיו. הנשמה מרגישה שם הרגשה של 'אבדון' ו'ציה', זו היא הרגשה נוראה ואיומה הבאה מהקליפות ומלאכי חבלה רח"ל. וממילא ישנם כמה וכמה דרגות עד כמה ההרגשה המרה הזאת אופפת את האדם ושולטת בו.

גם כי אלך בגיא צלמות לא אירע רע כי אתה עמדי

צרות ההתנהלות בגיהנום היא כמו בעולם הזה: יש אנשים שכאשר מתרגשת עליהם צרה מסוימת, ה' ירחם - הצרה כובשת ומכניעה אותם לגמרי, הם שרויים לגמרי בתוך הצרה ואינם יכולים לחמוק ממנה בשום אופן, רח"ל. ולעומת זאת יש אנשים שיתכן שיסבלו מאותה הצרה ממש,

ג.

שמחה עצומה: הסוף הטוב של העולם הזה - העולם הבא

ל'התעלות' ואין גבול ל'שלימות' - אבל סוף כל סוף הרי אתה גם עושה דברים טובים! ובכן למה אתה אינך חושב מעט על הדברים הטובים?!

אך אין היא אופפת וכובשת את כל ישותם ואינם נותנים לעצמם להשתעבד לגורלם, הוא עומד ניצב בעת הצרה והוא מחזק את עצמו, והוא אפילו מוצא דרך איך הוא יכול להיות בשמחה, הוא יוצא מהצרה וממשיך הלאה בחייו.

וכך הוא גם בגיהנום, כאשר איש פחות נמצא בגיהנום, הוא הרי 'כל כולו' בגיהנום, החושך של הגיהנום מקיף אותו מכל הצדדים ומנצח אותו. ולעומתו ה'תלמיד חכם' שנכנס אל תוך הגיהנום לא משתעבד לחושך לגמרי ואין הוא נתפס כל כולו בשאול אשר שם, כי הוא למד תורה בעולם הזה ועל ידה זכה לשמחה! **התורה מושכת ומציאה אותו מכל ההרגשות הקשים! ממש כשם שבעולם הזה הוא הצליח לעבור את הצרות.** הוא לא טבע בצרה מפני שבאותו הרגע שהוא פתח את הגמרא הוא מצא בה שמחה וחיוזוק, וכמו כן בגיהנום הוא מקבל שמחה וחיוזוק לתורה, מפני שהכלל הוא שהתורה אינה עוזבת את האדם לעולמי עד. בכל המצבים שהאדם הולך - בין אם הוא הולך לגן עדן ובין אם הוא הולך לגיהנום - התורה תלך עמו! בכל מקום שהוא נמצא - התורה נמצאת עמו; וכפי שנאמר (משלי ו, כב) "פְּהִתְהִלְכֶךָ תִּנְחָה אֹתְךָ בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ וְהִקְיִצֹתָ הִיא תִּשְׁיַחֲדֶךָ", מעתה מובן שאם התורה תלך עמו לגיהנום הרי תמיד הוא יוכל לפתוח גמרא ולשאוב ממנה שמחה ועידוד.

תתאמץ ללמוד תורה - ואז התורה תכפה עליך להיות בשמחה

היוצא למעשה: אדם שעובר עליו איזה קושי בעולם הזה ונמשך כלפי מטה ונופל בעצבות, צריך לדעת עצה זו, תתחזק ותתחיל ללמוד גמרא, תתאמץ ללמוד דברי תורה, ואז 'פְּקוּדֵי ה' יִשְׁרָיִם מִשְׁמַחֵי לֵב!' התורה תחזק אותך ותכניס שמחה בליבך. אלא שהקושי בזה הוא, שבדרך כלל כאשר אדם שרוי בעצבות אינו רוצה לפתוח גמרא ולהתיישב ללמוד, הוא עייף ויגע בגוף ובנפש ואין לו כח להתחיל ללמוד בשקידה. אבל אסור לאדם לוותר לעצמו, עליו לדעת: "כל ההתחלות קשות", זה רק קשה עד שעושים זאת! אל תניח לעצמך! תפתח את הגמרא! תתחיל לומר, תלמד מעט ותמשיך הלאה עוד ועוד ובסופו של דבר תראה בעצמך האין התורה תוציא ותציל אותך לגמרי מכל מצב של עצבות.

כולה מטרתה רק לתכלית אחת, להטיב טובה גדולה כל כך שאין לנו בזה שום השגה! עולם הבא הוא 'תכלית הטוב', ועל זה אמרו חז"ל (סנהדרין טז). אין את הפסוק "עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹקִים זֹלְתָךְ". אין שום נביא - אפילו לא משה רבינו, אין שום מלאך ושרף, ושום נברא בכל הבריאה כולה שמבין את

המצב טוב מאוד

כל יהודי מאמין באמונה שלימה' שעתידיים כל ישראל לירש 'גן עדן', 'עולם הבא', ששם יגמלונו בשכר גדול ונפלא. **'עולם הבא' איז א גוטע זאך!** מפני שהשי"ת הוא טוב; וכפי שאנו אומרים בכל

ה'טוב' של העולם הבא! נו, נמצא שהמצב הוא טוב ביותר! המצב הוא נפלא! היינו צריכים לצאת במחול וריקוד מרוב שמחה וחדוה!

כל הצרות יסתיימו בטוב

כמה צרות וכמה יסורים קשים ומרים הם מנת חלקם של כלל ישראל למרבה הצער, אך כל זה יסתיים ביום מן הימים! וזה יסתיים באופן טוב כל כך, שאפילו הנביא הגדול ביותר איננו מסוגל להשיג זאת! עד כמה שמשנה רבינו כבר השיג, ועד כמה שמלאך ושרף מסוגל להשיג, אבל את הדבר הטוב הזה - אינם מסוגלים להשיג! הש"ת בכבודו ובעצמו ברא את העולם הבא, והוא לא גילה לאף אחד מהברואים את הטוב הזה, "ע"ן לא רָאָה אֱלֹקִים זולָתָהּ". ועל הטוב הזה מבטיחים לנו חז"ל (סנהדרין ז'). "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא", כל יהודי בעולם אפילו הרשע הגדול ביותר - יש לו חלק בעולם הבא! שמשנה רבינו עדיין לא זכה להשיג! נו, נמצא שהמצב הוא טוב ונפלא ביותר, והיינו צריכים לצאת בריקוד ובמחול כל היום...

התבוננות לצד השני - חושך ואפילה

יש בורא ומנהיג לעולם שהוא מלך טוב ומטיב שברא את העולם במטרה "לְהִטְבֵּךְ בְּאַחֲרִיתָךְ" (דברים ח, טו). מה צריך לכאורה אפיקורס לחשוב? אם אפיקורס באמת לא יאמין כלל הרי הוא ישתגע וירד מדעתו. (אלא המציאות באמת היא שאין שום אפיקורס אמיתי, מפני שכל אדם מאמין בעומק הנפש. אבל אילו היה אפיקורס אמיתי - אין ספק שבדאי היה משתגע לגמרי). הבה נתאר לעצמנו אם כל תכלית העולם היה חס ושלוש שלאחר מספר מסוים של שנות חיים קוברים את האדם בקבר והכל נגמר ומסתיים בכלום, בחושך ואפילה, אם כן העולם היה ממש צרה איומה, שאי אפשר להיצל ממנה, ממש א גיהנום. ממש רחמנות על כל אדם שחי. לא היה צריך לערוך 'שמחה' מכך שנולד תינוק - אלא אדרבה להתנהג באבילות ח"ו, מפני שהרי זו צרה נוראה...

ברוך השם, השי"ת ברוב טובו וחסדו ברא והכין לנו תכלית טובה מאוד, התורה"ק מודיעה ומגלה

נקודות:

נבאר זאת מעט במילים פשוטות כדי להבין במה הדברים אמורים: 'שכינתיה' - בחינה של אלוקות שיש לו שייכות עם הבריאה. 'קודשא בריך הוא' - בחינה של אלוקות שהיא גבוהה ונעלית יותר מהבריאה. סוד 'חוד קודשא בריך הוא ושכינתיה', הוא חיבור שנעשה בין האלוקות שהיא למעלה מהבריאה עם האלוקות שנמצאת כאן בבריאה

ד.

שמחה עליונה: ההתרוממות של כלל ישראל עם האור של הילולא דרשב"י

הרגשת 'עולם הבא' בעולם הזה

וכעת נגיע לשמחה של ל"ג בעומר - שהיא שמחה הרבה יותר נעלית ומרוממת יותר מכל החשבונות שהזכרנו עד עתה. מסופר בגמרא (ברכות יז): "כי הוּוּ מפטרי רבנן אמרי הכי עולמך תראה בחי"ך" - כאשר תלמידי החכמים נפרדו זה מזה ביציאתם מבית המדרש, היו נוהגים לברך זה את זה בנוסח: 'עולמך תראה בחי"ך'. כלומר שתזכה לקנות ולטעום חלק מן העולם הבא' - כבר כעת בעודך חי בעולם הזה. ומבואר בדברי הגמ' שקיימת מציאות זאת שאדם כבר ירגיש הרגשה של 'עולם הבא' כבר בעולם הזה. הוא נמצא בעולם הזה, אבל למעשה הוא חי 'חיי העולם הבא'.

העולם עומד על רבי שמעון וחביריו

הענין של לחיות 'חיי העולם הבא' בעולם הזה משמעותו, לחיות ב'יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה'. יש עולם טמיר ונעלם ששם מתהלכים בני עליה שעוסקים בסודות התורה, ובזוה"ק הם מכונים בשם "מחצדי חקלא", 'חקלא' היא השכינה, ואלו שהם 'מחצדי חקלא' הם עוסקים בתיקונים לתקן את השכינה הקדושה. בכל הדורות ישנם צדיקים שעוסקים ב'תורת רבי שמעון בר יוחאי', הם לומדים 'סודות התורה', ומייחדים 'חודים עליונים', ומכונים בשמות הקדושים, אשר על ידי זה הם ממשיכים 'אורות' גדולים וקדושים מ'יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה'. ועל הצדיקים הללו עומד כל העולם כולו! ואלמלי הצדיקים הללו לא היה העולם קיים! וממש כפי שבבחינת 'שנה' יש יום אחד של 'יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה', יום שמיני עצרת ושמחת תורה שעל היום הזה עומד כל העולם, כמו"כ ישנם צדיקים שאצלם תמיד 'שמחת תורה', הם מייחדים קודשא בריך הוא ושכינתיה ביחודא שלים - במשך כל היום כולו! הם נשמות של שמיני עצרת ושמחת תורה.

יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה - השי"ת עם היהודי

ובאמת המושג 'יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה' יש לו משמעות עמוקה מאוד, הוא מושג של צדיקים, אך נבאר זאת מעט במילים פשוטות כדי להבין במה הדברים אמורים: 'שכינתיה' - בחינה של אלוקות שיש לו שייכות עם הבריאה. 'קודשא בריך הוא' - בחינה של אלוקות שהיא גבוהה ונעלית יותר מהבריאה. סוד 'יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה', הוא חיבור שנעשה בין האלוקות שהיא למעלה מהבריאה עם האלוקות שנמצאת כאן בבריאה. כל נשמות ישראל מכונים 'כנסת ישראל' - מפני שהם מושרשים באלוקות שנקראת 'שכינתיה'.

ולהשי"ת יש תשוקה נוראה, רצון ואהבה לנשמות ישראל, והוא רוצה להתאחד עמהם. וכמו כן להיפך, כל נשמה מישראל בשורשו יש לו תשוקה נוראה להתאחד עם השי"ת, אין שום מילים לתאר תשוקה גדולה זו. ובשעה שממשיכים האחדות בין 'יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה', אז שורה קרבת אלקים גדולה ונפלאה ואחדות נפלאה, כביכול כמו בנישואין של חתן וכלה.

שמחת נישואין - משל ליחוד העליון

מנהג ישראל תורה שבשמחת נישואין יש שמחה גדולה. ויסוד הדבר הוא דיני התורה, עד כדי כך שאמרו חז"ל (סוכה כה): "חתן וכל בני חופה פטורין מן התפלה ומן התפילין". ויש להתבונן בפשט הדברים: מהי השמחה הגדולה בנישואין? אלא ענין הנישואין הוא ענין של 'התחברות', 'יחוד' בין איש לאשתו. ועיקר השמחה של

לנו שהעולם הבא הוא טוב ונפלא. אם כן בודאי שאנו מאושרים מאוד! אשרינו מה טוב חלקינו ומה נעים גורלינו! מה אפשר לרצות ולהשתוקק ליותר מזה? רק עבור כך לבד כבר היינו צריכים להיות בשמחה גדולה ועצומה במשך כל החיים.

עומק הנפש של בן תורה - להטיבך באחריתך

זו היא השקפתו הצרופה של 'בן תורה'. מבעד לכל הקשיים או הצרות רח"ל שעוברים עליו כל ימי חייו, יש לו הכרה עמוקה שבסופו של דבר הכל יהיה טוב! להטיבך באחריתך! בן תורה לעולם אינו נופל לעצבות ומרה שחורה, מפני שגם אם כעת קשה לו זה לא נורא ואין זה סוף העולם אצלו, כי יש לו ידיעה בתת הכרתו - בין אם הוא כן מרגיש כך ובין אם אינו מרגיש כך - אבל בעומק נפשו תחת כל המחשבות הקשות, נמצא בו היסוד האמיתי, שהכל הוא 'להטיבך באחריתך', הסוף יהיה טוב ונעים מאוד מאוד.

הנישואין הוא בכך שהוא דוגמא מסוימת ומשל לעניין של 'יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה'.

ובכל הזדמנות שיש מציאות של 'יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה' - אזי יש השפעת שמחה גדולה כ"כ שאי אפשר לשער ולתאר! עד כדי כך שהתנאים היו שמחים ומרקדים בשמחת נישואין ממש כשוטים; וכמו שאמרו בגמ' (כתובות יז): "אהנייה ליה שטותיה לסבא". שמחתם היתה גדולה כל כך עד שכאילו איבדו את דעתם ושכלם, 'שטותיה' הכוונה מין שמחה שמשמש אפשר לצאת מהכלים... כלומר הכלים של השכל אפילו אינם מסוגלים לסבול את השמחה העצומה הזאת. מפני שמדובר כאן בשמחה של 'יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה! זוהי שמחה של לעתיד לבוא! כאילו לוקחים כאן איזה חלק מהעולם הבא ומעמידים אותו כאן בעולם הזה! זוהי שמחה של 'עולמך תראה בחי"ך"! והשמחה הנפלאה הזו השמחה של ל"ג בעומר, זוהי 'שמחת הצדיקים'. מפני שהצדיקים הללו שהם 'מחצדי חקלא' - חיים תמיד עם השמחה הגדולה הזאת של 'יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה'.

חתונה בכל רגע ורגע...

הרה"ק רבי משה מסאווראן ז"ע זכר כל מה שנעשה עמו במשך כל ימי חייו. פעם אחת נשאל: "מהיכן יש לך זכרון נפלא כל כך?" השיב לשואל ואמר: "אתה זוכר את החתונה שלך?" השיב הלה ואמר: "כן, בודאי אני זוכר את החתונה!". "אתה זוכר מי היה הבעל מזמר בחתונה?" כן! "אתה זוכר מי היה הבדחן?" כן! "אתה זוכר מי היה המסדר קידושין?" כן! "אתה זוכר את החברים והידידים הטובים שלך שבאו לחתונה?" כן! סיים רבי משה מסאווראן ואמר: נו, למה אתה לא יכול להבין שאני זוכר הכל? אצלי הרי כל רגע הוא חתונה!"

החתונה של ל"ג בעומר

ל"ג בעומר נקרא בשם 'הילולא דרבי שמעון בן יוחאי' - החתונה של

בני יששכר חודש אייר

...זה אורו של מלך המשיח, יצא צמחיה ויגלה לנו האור הגנוז, 'המשכילים זיהירו כזוהר הרקיע' (דניאל יב, ג). ותצין לפי זה, אשר נתאמת לנו מאנשי אמת אשר השמחה ציוס הזה על ליון רבי שמעון בן יוחאי היא שלא כעצט, דכתיב (משלי יג, ט) 'אור לדיקים ישמח'.

רבי שמעון. בעצם אצל רבי שמעון בן יוחאי היה כל רגע חתונה, אצל צדיקים שחיים את חייהם בעולם הזה עם 'יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה', כל רגע ורגע בחייהם הוא ממש חתונה! הם זוכים להשיג מעט - עד כמה שניתן להשיג בשכל האנושי - את תכלית הבריאה, התכלית שלשמה ברא השי"ת את העולם! השי"ת ברא את העולם הזה למטרה של "ישמח ה' במעשיו", "ישמח ישראל בעשיו", שזוהי שמחת הנשואין אשר "עין לא ראתה אלקים זולתך", זה המקור לכל השמחות. וצדיקים זוכים כבר בעולם הזה להשיג משהו מן השמחה הזאת. אלא שבים של הצדיקים מסתלק מן העולם, הרי באים ומצטרפים כל העבודות שעשה במשך כל ימי חייו, ונעשה 'יחוד' גדול ונפלא, הוא מייחד את כל העולמות, ועל כן נקרא יום זה 'הילולא דרבי שמעון בן יוחאי'.

...כך רבי שמעון לכל ואפילו לפחותים

אבל באמת השמחה ביום הזה אינו מיוחדת רק לצדיקים, אלא ביום הזה יורד לכל אחד ואחד; כעין 'בת קול' המכרזת ואומרת וקוראת לכלל ישראל (זוה"ק ח"ג רצו): "עולו ואתו ואתקשו להילולא דרבי שמעון". כל יהודי באשר הוא שם מרגיש אור גדול בל"ג בעומר, והוא מרקד ומזמר 'בר יוחאי' בשמחה עילאה. מפני שהשי"ת משפיע על כל כלל ישראל להשתתף ולקבל מעט הארה מ'שמחת הצדיקים' הזאת, השמחה של 'מחצדי חקלא', של רבי שמעון בן יוחאי וחביריו.

השמחה הזאת באה ממקור גבוה עד למאד עד שכל כלל ישראל מרגישים זאת, בין אם מתעסק עם קבלה ובנימיות התורה ובין אם לאו, בין אם הוא אדם נעלה ומרומם - ובין אם הוא יהודי פשוט. זוהי שמחה הבאה מהמקור: "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא". זהו יום אשר בו מסוגלים לקבל שפע רב מ'שמחת הצדיקים', לשמוח יחד בהילולא דרשב"י. ואכן לעורר את השאיפה הקדושה להגיע ביום מן הימים למדרגה העליונה הזאת. הרי לא השביעו אותנו שאסור לנו להיות כרבי משה מסאוורא... אולי יש בידינו להגיע למדרגתו של רבי משה מסאוורא?! אולי נזכה להגיע יום אחד למדרגה הזאת שכל רגע הוא חתונה? ולכל הפחות ביום ל"ג בעומר יהיה לנו שאיפה זו, וניקח עמנו את הארה והשאיפה למשך כל ימות השנה. והבא לטהר מסייעין אותו, ואם נשתוקק לכך נזכה לכך ונראה ברכה גדולה בעמלנו.

שאצלו אין בכך שום ספק, כי אילו היה זקיניו הק' כאן בעיצומו של יום ל"ג בעומר היה בוודאי יכול לפעול את ביאת המשיח.

גם בני הרה"ק מראזוואדוב אחריו המשיכו במנהגו לערוך את יום ל"ג בעומר ברוממות מיוחדת, וכך גם היה כ"ק רבינו נוהג. ואף הוא היה עורך את יום ל"ג בעומר בהתלהבות ודביקות גדולה, וכך גם אצלו ראו כמה מופתים גדולים ביום זה, בפקידת עקרות ובעוד כמה וכמה עניינים, כי היה יום זה אצלו 'עת רצון' גדול, וראו עליו התלהבות ודבקות מיוחדת, והיה עוסק הרבה בעת עריכת השולחן ואמירת דברי התורה להמשיך ישועות לכלל ישראל.

• הרה"ק מראזוואדוב זי"ע היה עושה 'עסק' גדול מיום ל"ג בעומר, והיה שרוי במשך כל היום בדבקות גדולה, ממש מופשט לגמרי מהאי עלמא. והיה שגור בפי העולם כי ל"ג בעומר הוא ה'ראזוואדוב' ראש השנה. וביום זה היה הרה"ק מראזוואדוב פועל ישועות ומופתים גלויים לרוב, והיו מתקבצים ובאים אנשים מהרבה מקומות להיות בראזוואדוב על ל"ג בעומר, להיפקד בדבר ישועה ורחמים. והיה נוהג להתפלל ביום זה את כל התפלות לפני העמוד, כמו מי שיש לו 'ארציט'. [נוחתנו הרה"ק בעל 'צבי לצדיק' מבלאזוב זי"ע שהיה דרכו בקודש לעשות 'ווערטלעך' שהיה בהם סודות עמוקים וטמירים כידוע, והיה נוהג לומר על כך שהוא דבר פלא, איך רבי שמעון בר יוחאי שנפטר לפני קרוב לאלפיים שנה, בכל זאת הותר 'יתומלי' בעולם שחי בדורינו...].

• פעם התבטא הרה"ק מראזוואדוב ואמר: 'איך וואלט געהאט חשק צו זיין אין מירון ל"ג בעומר, איך וואלט געקענט פועל'ן פאר אידן אלע מיני ישועות, אפשר נָאָר דעם גרויסן קנאַק' (היה לי חשק להיות במירון בל"ג בעומר, הייתי יכול לפעול עבור יהודים כל מיני ישועות, ואולי אף את הישועה הגדולה), והתכוון לומר כי אולי היה יכול לפעול את ביאת משיח.

• כ"ק מרן רבינו זי"ע דר בארה"ק לתקופה של כשנה ומחצה (בשנים תרצ"ה - תרצ"ו), ושהה בעיה"ק ירושלים תובכ"א בליל ל"ג בעומר, ובני ירושלים ערכו 'הדלקה' לכבוד רבי שמעון בר יוחאי כנהוג בארה"ק, ומכרו את זכות ההדלקה לכל המרבה במחיר. עד שנשאר רק שני קונים שהעלו את המחיר, והיה אחד מהם רוצה לקנות את הזכות עבור הרה"ק רבי אלעזר מאושפיצין זי"ע הי"ד חתנו של הרה"ק מצאנו זי"ע, שהיה אף הוא מתגורר באותם שנים בעיה"ק ירושלים, והשני היה חסיד סטיטשין מקורב לכ"ק רבינו. ולמעשה העלה אותו חסיד סטיטשין את מחיר זכות ההדלקה לסכום גדול, עד שזכה בו עבור כ"ק רבינו. והיה כ"ק רבינו מצטער קצת על כך, שמא הכאיב הדבר לרבי אלעזר. אכן באמצע הריקודים שאחר ההדלקה הרגיש רבינו איך אחד תופס בידי ורוקד עמו בהתלהבות, הסתכל בו רבינו וראה כי הרה"ק רבי אלעזר הוא התופס בו. כי רצה רבי אלעזר להראות לרבינו שאין בלבו עליו כלל, וכך המשיך ורקד עמו בחביבות גדולה. למחרתו ביום ל"ג בעומר נסע לציון הק' אשר במירון. אחר כך שלח מכתב מארה"ק אל אביו כ"ק מרן רבינו הזקן, וכתב שם כי לפי גדול השמחה שיש במירון ביום ל"ג בעומר, הרי הוא רואה כי מה שאמר זקיניו הרה"ק מראזוואדוב כי הוא מסופק אולי היה פועל את ה'גרויסע קנאַק', הרי

• בשנים הראשונות כשהתחיל הרה"ק מראזוואדוב לעשות 'עסק' מיום ל"ג בעומר, עוד לא היו ציבור גדול כל כך, כי עדיין לא היה מפורסם הדבר כ"כ. וכך אירע הדבר בשנה אחת, שאחר עריכת השולחן ואחר שכבר עברו כל הציבור להתברך אצלו, עוד נשאר זמן מה עד עת ערב זמן צאת היום הק'. יצא הרה"ק מראזוואדוב עם בנו כ"ק רבינו הזקן זי"ע לחצירו לטייל קצת, אחר זמן מה הרים את עיניו הק' והביט אל השמים, וישא עיניו וירא והנה השמש כבר עומדת לשקוע, ענה ואמר: 'אוי! די זון גייט שוין אונטער! ווען איך וואלט געקענט האלטן דעם היינטיגן טאג מיט אייזערנע צוואנגען, וואלט איך עס געהאלטן! ס'איז מיר נישט קיין שום טאג אזוי גוט אין הארץ ווי אינעם היינטיגן טאג!' (אוי! השמש עומדת לשקוע! אילו הייתי יכול להחזיק יום זה בצבתות של ברזל, הייתי מחזיק אותו! אין שום יום בשנה שכל כך טוב לי בלבי כמו ביום זה!).

• פעם שח כ"ק רבינו הזקן אודות ל"ג בעומר אצל אביו הק', ואמר: 'מ'האט געזעהן בשעת ער האט געזאגט די תורה, אז ער האט זיך פשוט נישט געקענט כאפן דעם אָטעם, מ'האט געקענט דערקענען אז ער האט א ניצוץ פון רבי שמעון בר יוחאי' (היו יכולים לראות בשעה שאמר 'תורה', שפשוט לא הצליח לתפוס את נשימתו, והיו יכולים להכיר בו שיש לו ניצוץ מרבי שמעון בר יוחאי).